

Mindetale, holden i det Kongl. Land-
huusholdningselskab den 30te Decbr.
1829, over afdøde Geheime-Statsmini-
nister Ove Malling,

af Statsraad og Prof. J. W. Hornemann, R. af Dbr.

Mine Høie og Høitagede, Konge og Fædreneland
hengivne, Medborgere!

Fra dette Sted, paa hvilket jeg nu første Gang fremtræder, lød, for mere end 4 Decennier siden, en af Danske elsket Stemme, thi den forkyndte Fædrenelandets og dets ædle Sønners Priis. Her var det at Ove Malling, den Mand for hvem nu Sorgens Farve skues trindt omkring os, for hvem nu baade Borger og Lærd og Statsmand nærer Sorg i Hjertet, tolkede din videnskabelige Hæder, Holstens Stolthed, Uranias for tidlig tabte Geuss! Her var det at han, med Alvor og Kraft, priiste din Daad, Danmarks Archimed, du ædle Gerner! — Denne harmoniske Stemme, som kaldte hine Savnede, i høie, men venlige Skikkelse, tilbage iblandt os, høres ikke mere, og det blide Afsyn, som gav Stemmen Liv og tilkiendegav med ubedragelige Mærker det Sted, hvorfra Ordets Mening kom, hviler nu i Jordens Skød. Han er nu blandt Geusser og Gerner; han er nu iblandt dem, hvis Minde skal og bør ihukommes; thi saaledes bøde dette Selskabs Fædre, af hellig

Urefrygt for hvad der er Godt og Ædelt og Stort hos Mennesket.

Men hvo er den som drifter sig til at nedlægge, saavel Egens som Laurens Krands, thi begge fortiente han, paa hans Kiste? Hvo er den som vover at tale hvor Malling talte, at tale til denne Forsamling og at tale om ham? Her maae jeg undseeligen tilstaae, at jeg ikke kan fremføre til min Undskyldning, hvad denne Taler anførte, da han første Gang fremtraadte paa dette Sted: "At han ikke havde vovet dette, naar ikke Pligt havde kaldet ham." Her maae jeg oprigtigen tilstaae: at af de mange Egenstaber, som gave Malling Kald til at blive Taler og Navn af at være det, har jeg kun een — den at være gennemtrængt af Gienstandens Ypperlighed.

At denne dybe Følelse for en fielden og elskelig Mand's Værd, at denne Følelse, som gav mig Mod, maae give Dem, mine Høie og Høitærende Tilhørere! Overbærelse, er mit eeneste Haab; thi det er min eeneste Undskyldning.

Naar det Gode, det Agtede, det Elskede uigientkaldeligen forlader os, naar Himlen tog hvad den gav, have vi kun Erindringen tilbage; men Erindringen er en venlig og trøstende Genius. Den foreener, med et Blomsterbaand, det Forbigangne med det Nærværende og dens Blomster bære Frugter, som udstrøe deres Sæd

for den kommende Slægt. Den skaber og opstiller for os et Billede af de Savnede, som har det fremfor Kunstnerens, at det fremstiller ikke blot Wandens Bolig, men Wanden selv.

Dg er der nu nogen som kiendte Navnet Ove Malling og som ikke gierne dvæler ved Erindrings Billede om den Mand, som gav dette Navn sin Betydning? Er der nogen, blandt de dannede Menneſker, som kalde det danske Tun-
gemaal deres, som ikke kiender dette Navn? Vi igienkalde os det fra vor Ungdoms minderige Dage, fra den Tid da Beundring for det Store og Kierlighed til det Gode fremspirede i vore Hjerter; og hvo er den iblandt os, som ikke med Taknemmelighed erkjender, at disse Spirer bleve pleiede, nærede og udviklede ved Mallings Skrift om Fædrenelandets store og gode Mænd? Vi erindre os det fra en vor Alders sildigere Tid; da vi lærte at indsee, at det er smukt, naar Stræben efter det Grundige er foreenet med Smag for det Skønne; da vi modtog Følelse for at det Sømmelige, det Tækkelige forædler enhver vores Tanke, som enhver vores Tale og Handling; thi hvor var denne Foreening mere harmonisk, denne Forædling mere aabenbar end hos Ove Malling? Dette Navn staaer os endnu nærmere, og er os kjerere, fra vort Livs modnere Alder, da vi overbeviste os om, at det er gavnligt for Staten, naar hos Statsmanden Klog-

skab og det rette Maadehold ere foreenede med heldige Gøner, Kundskaber og borgerlige Dyder; da vi glædede os ved, at Foreningen af disse blev benyttet og paaskjønnet; thi vare de ikke inderligen sammenknyttede hos denne Mand? Hævede de Nogen høiere i Fædrelandet, hvad enten i Folkets Gunst eller i Fyrstens Naade?

Jeg veed det vel og jeg føler det dybt, at jeg har paataget mig et Kald, vanskeligt endog for den, som i længere Tid og i nærmere Forholde kiendte, agtede og elskede Malling; vanskeligt endog for den, som med et skarpt Blik i Menneskets Indre, foreener en heldig Fremstillelsesevne. Thi jeg har paataget mig, at tilbagefalde i Erindringen Billedet af en Mand, som Danmark kiendte, og som saa mange, og denne Forsamling i Særdeleshed agtede og elskede. Ligesom Kunstneren, der vover ved Farver at fremstille Billedet af en elsket Fyrste, ikke kan forseile noget Træk, uden at det bliver opdaget og paatalt, saaledes vilde hvert Misgreb, naar jeg vovede, ved Sprogets og Talens Hielp, at fremstille denne Mands Egenheder og Værd, snart blive bemærket og med Rette dadlet. Jeg vover derfor kun at fremstille nogle faa og Hovedtræk af hvad han var som Yngling, hvad han udviklede sig til som Mand, og at gjøre opmærksom paa noget af det som han virkede, deels for Fædrelandet i Almindelighed, deels

for dette Selskab i Særdeleshed. Til Fremstillelsen af disse Træk udbeder jeg mig, at De, mine Høie og Høitagede Medborgere i den Stat som indeslutter Ove Mallings Bugge og hans Grav, og som var Vidne til hans Daad og hans Hæder, vilde laane villigt Øre.

Hvad man i Almindelighed kalder Lykkens Gaver, var ikke nedlagt paa Mallings Bugge ved hans Fødsel; thi han var ikke af adelig Byrd, og Rigdomme vare ikke hans Fædrenes arv. Naturen var ham gunstigere end Lykken; thi den nedlagde hos Barnet Spiren til det Manden skulde vorde. I hans første Ungdom, ja selv i den seener, blev han kun bemærket af hans nærmeste Omgivelser; thi han var ikke begavet med de glimrende Talenter, der hæve nogle til Meteoror i Mennekelivet, og som ofte, liig de physiske, snart igjen forsvinde. Ved Indtrædelsen til Høiskolen stod han tilbage for mange af sine Medstuderende, og dette maatte være saa; thi han havde hidtil, og maaskee for tidlig, mere søgt Anden af Videnskabernes end Bogstaven, og kom til et Videnskabernes Tempel, hvor man til den Tid, som det synes, mere fordrede og bedre kiendte Bogstaven end Anden. Livet her behagede ham derfor ikke. Han ilede til sit Fædrenehiem, hvor han, under en dannet Faders Veiledning, blev fortrolig med mange, saavel af Fædrenelandets som af Udlandets gode

Skribentere; og her var det uden tvivl, at han først fik Smag for Sprogets Reenhed og Dre for dets Belklang; her næredes den Kierlighed til Historiens Studium, som ikke svækkedes i hans høie Alderdom, og her tændtes maaskee den Gnist, som siden udbrød til Flamme og som endnu opvarmede Dsbingen til utrættelig Iver for Sorøes Held; thi Sorøes Skribentere vare, til den Tid, Dannerfolkets og Dannersprogets Opperste, og bleve af ham tagne til Mønstre.

Andre videnskabelige Prøver, som skulde aflægges, for at han kunde gaae frem paa Embedsveien, kaldte ham atter og atter til Hovedstaden, hvor omsider hans Evner og Duellighed bleve opdagede og erkjendte af formaaende Mænd. Neppe var han anbragt til eet førend han blev brugt til flere Arbeider. Hans Kundskaber formeredes, hans Evner udvikledes mere og mere, hans Flid og Iver tiltog, i Forbindelse med Sands for det Rigtige; kort sagt: hans Duellighed forøgedes, og nu aabnede sig for ham en Bane, der igiennem mange og forskellige Veie, dog altid Retsfindighedens og den sande Gres, førte ham til de vigtigste Forretninger og de høieste Gressposter i Staten.

Denne sikke, ustandsede og fortiente Fremgang paa Grens Bane, hører til det Ualminde- lige, og jeg bør derfor gjøre opmærksom paa: hvor usædvanligt det er, at en Mand af borger-

lig Stand, ved egne og indvortes Fortrin, sigger saa høit; hvor mærkeligt det er, at en saadan Mand, umiskundt og uden at søge Vren, opnaaer den, og hvor tilfredsstillende det er, at han hæver sig i samme Grad i sin Konges Naade, som i den offentlige Meening.

Men Frederik den Siette kiender og veed at benytte det Gode hos sine Mænd; Han kiendte og skattede Mallings Værd, og viiste ved et sieldent Exempel, at Han indsaae, hvor sandt det er, hvad denne Mand har sagt, paa dette Sted, om den gode Regent: "Der er intet afværgeligt Onde for Staterne, som jo kan drives tilbage, intet opnaaeligt Gode, som jo kan fremmes, naar de have Fyrster ved Roret, som Selv hengivne til Sandhed og Ret, Selv faste i rigtige Grundsætninger, vide at veie Statsborgernes Værd, at agte dem efter Kundskaberne de eie, Gliden de vise, Gavnet de stifte."

Hvad var det da som hævede denne Mand blandt hans Medborgere? Hvad var det, som gjorde ham agtet, elsket og æret? — Det var den sunde, rolige Forstand i dens fulde Reenhed, hverken vildledt af ureen Phantasie, eller kuet af Lidenskaber, eller svækket ved Luner; det var en sielden Tact for det Rigtige, det Passende, som viste sig ikke blot i hans Tale, men og i hans Handlinger, og som characteriserede hans hele Væsen; det var en rolig, ja selv taalmo-

dig Opmærksomhed ved at høre, en heldig Vone til at fatte andres Meninger og Anskuelser, en rigtig Skønsomhed i at vælge det Gode deraf, og, i det han gav enhver Vren for sit, at benytte Kiernen; det var det sjeldne Siælens Die, som ikke allene overstuede det Hele af en Sag, men og opfattede og ordnede dens enkelte Dele; det var den sjeldne Kunst, Productet saa at sige af Humaniter, Klogskab og Menneſkekundskab, at kunne mægle imellem det Stridige, forene det Adſkilte, og af heterogene Dele at samle et Heelt; den Egenſkab, hvorved hans Yttring, lig Baldurs, blev et Samdrægtighedens Baand, der jevnede det Haarde, formilbede det Bittre, hævede det Tilbageholdne, og frembragte Enighed i ethvert Samfund, som han var Medlem af; det var den Tillid og Fortrolighed indgydende Blidhed, som ikke laae blot paa hans Læber og smilede fra hans Die, men som kom fra Hjertet, og vandt Hierterne, og som paatrykte enhver hans Yttring og hans hele Væsen Humanitetens Stempel; det var endelig den uroffelige, ofte prøvede Troſkab mod Konge, den reene Kierlighed til Fædreland, som fremlyste ſaavel af hans Skrifter ſom af hans Handlinger, og ſom ſpores ligesaa varm i hans ſidſte Tale, ſom i hans første Qvad. — — Dog! er den faſte Villie til det Godes Fremme, ere Talenter og Vøner, ere Hjertets og Aandens fortrinlige Egenſkaber nok

til at danne den Statsborger, som Statens vigtigste Anliggender betroes? — Nei, hertil hører og Kundskaber og Erfaring, ufortrøden Flid og Fortroelighed med det Mærkelige af hvad der var og hvad der er — og kan man nægte, at Foreening af disse Grundstoffer til at danne den duelige Forretningsmand fandtes hos Malling?

Hans Stræben var ligesaa lidet at glimre ved Lærdom blandt Videnskabernes Dyrkere, som at prunke ved udvortes Glans, men han søgte at erhverve sig nyttige og grundige Kundskaber, som vare klare for ham og som han kunde anvende med Klarhed. Han erhvervede sig disse, ikke i Højskolens Læresahle, men ved et alvorligt Studium i grundige Skrifter og ved at studere Mennesket, og især ved de Omgivelser han valgte sig. Allerede som ung Mand, da han var kommet til Hovedstaden for der stedse at forblive, bevægede han sig i en Cirkel af unge, dannede Mænd, i hvilken ikke blot Begivenhederne og deres muelige Følger, men og meget af det, som er vigtigt i Menneskelivet, frimodigen blev undersøgt. Det var i denne Kreds at Venskaber sluttedes med mange, allerede da agtede unge Mænd, som siden bleve dygtige Statsborgere; hvoraf jeg kun vil nævne: den kraftige, og fleersidige Tønder Lund, den utrættelige Gud — Konge — og Fædreland hengivne Wormskjold, den retskafne og sindige Rosenørn. Det var paa

den Tid at han indtraadte, og det paa en hæderlig Maade, i det Kongelige Collegium, som, uagtet dets Princip var streng Overholdelse af Love, som maatte være ugunstige for manges Fordele, dog, ved dets Medlemmers fleersidige Agtværdighed, erhvervede sig almindelig og endnu levende Agtelse. Det var ogsaa paa den Tid at han sluttede sig til Landhuusholdningssekskabet.

Her tillade man mig at gaae noget tilbage i Tiden, for at henpege paa, hvad der gjorde det ønskeligt, at en saadan Forening maatte fremstaae, og hvad der foranledigede dens Stiftelse. — Det er allerede, i Anledning af Fædre- nelandets Tab ved Mallings Død, blevet paa et andet Sted og af en bedre hans Fortienesters Tolk, bemærket: at det blide og roelige Gemyt, som aabenbarede sig i hans hele Wandel, ikke altid stemte med den herskende Aand og Tone, og at selv i den Tid, da Fædrelandet nød Frugterne af en lang Freds velsignende Roelighed, Meningerne ikke altid vare fredelige, eller Uttringerne deraf roelige. Der hørte den Kraft i Characteren, den Fasthed i Grundsætninger, den Klogskab og Mennekkelundskab, som var Malling eegen, til at tage Deel i Bevægelsen, uden at lade sig henrive af Strømmen. Denne Giering udbredte sig til mere, end til politiske Anskuelser, men paa en Maade, som mere ind-

Iyføende beviste, at Forandring i de hidtil fulgte Systemer, vilde føre til et gavnligt Naal. Den udbredte sig og til Agerdyrkningen og til Landhuusholdningen i dens videste Udstrækning. Man begyndte at overbevise sig om, at Kunstneres og Videnskabernes Fremskridt maatte være indgribende i Næringsveienes forskiellige Grene, og at Fædrelandets Agerdyrkning og Industrie endnu ikke nøde Frugterne af disse Fremskridt. Den lykkelige og mere daadrige Tid var endnu ikke kommet, da den viise og kraftfulde Regjering løste de Baand, som hindrede Bonden i at udvikle sine Evner og sine Kræfter, og da man kunde sige, som skrevet staaer paa Mindestøtten om hiin vigtige Tid: "Kongen bød: Stavnbaandet skal ophøre, Landboelovene gives Orden og Kraft." — Denne Tid var ikke endnu kommen, men den skulde forberedes. — Da yttrede Tanken sig frit om mange for Staten vigtige Gienstande, da traadte forstandige og kyndige Mænd sammen, for at verle Tanker om at forædle Landets Produkter, om at oplyse Producenterne, og om at forbedre deres Vilkaar; — da og derved lagdes Grundsteenen til dette Selskab.

Malling var ikke blandt Selskabets første Stiftere, men allerede 1778 var han dets Medlem; thi han indsaae snart, at dets Aand var Patriotisme, dets Naal Landets Vel, og at dets

Virke maade fandt Medhold i Regjeringens Vilje, og Bisald fra den offentlige Stemme.

Det kunde ikke seile, at en Forening, som udvidede dens Virksomhed, endog til mere end dens Navn bebudede, og som, i det den søgte at udbrede Dplysning, vilde modarbeide, om ikke udrødde Fordomme, og svække indgroet Banes Magt, maatte, saavel i Fordommene som i Banen, finde haardnakkede og aarvåagne Modstandere. Det ligger og i Sagens Natur, at Patriotisme, naar den ikke havde Erfaring til Grundvold og Forstand til Ledfager, og saadan kunde lettelig findes i et saa talrigt Selskab, kunde mislede sig selv til flieve Anskuelser og urigtige Fremgangsmaader, ansee alt Gammelt for slet og alt Nyt for godt, og denne Retning kunde, skjøndt udsprungen af en reen Kilde, blive en ligesaa farlig, ja maaskee farligere, Fiende mod Selskabets Bestræbelser, end hine dets fødte Modstandere; thi Modstand hæves ved Kraft, men Uforstand nedbryder sit eget Huus. — Til at holde vaagent Die med det, som saaledes, baade udenfra og indenfra, kunde sinke eller undergrave Selskabets Bestræbelser; til at lede disse frem paa en fast Bane, til et bestemt Maal, behøvedes Mænd, som forenede Sindighed med Patriotisme, Indsigt med Birkelyst. Det fandt saadanne Ledere, og blandt disse var Mallings. Her havde han Anledning til, at lægge de Egen-

skaber for Dageh, som jeg forhen nævne: den Tøne, uden Dmsvøb, at fremstille en Sag fra alle dens Sider; den, at vælge den rette Mid- delvei, ikke, hvilket og har faaet Navn af Mo- deratisme, imellem det Gode og det Glette, (thi jeg tør sige, at det sidste ikke fandtes i Selska- bet) men Klogskabens og Sindighedens Mittel- vei, imellem de forskjellige Virke- og Synsmaa- der. Han indfandt sig flittig i Selskabets Mø- der, tog med Iver Deel i dets Deliberationer, og var ikke fielden den, som ledte dem til gavn- lige og vigtige Resultater. Derfor var han, allerede 1779, Medlem af dets Handels-Commis- sion, og 8 Aar derefter Medlem og Formand i dets Skrift-Commission. Fra Aaret 1784 til 1798, altsaa i 14 Aar, var han Selskabets For- mand. Dette Formandskab deelte han med ad- skillige af Fædrenelandets, til den Tid hæderlig- ste Mænd, af hvilke jeg kun vil nævne: Geufs, Gerner og Christian Colbjørnsen.

Malling var ikke allene i Selskabet Com- missionernes Organ, den, som ofte ledte dets Forhandlinger, og som præsidereede i mange af dets ugentlige Møder; han var og sædvanlig den, som førte Ordet i de høitidelige Møder, og tolkede for Kongens Søn, Landets Ven, saa- vel Landets som Selskabets Lær, og, saalænge han var Formand, altid den, som forkyndte dette Samfunds og Fædrenelandets Tab, naar cæde

Mænd, som virkede med Kraft og med Aand for Fædrelandet og for Selskabet, endte deres Løbebane. Her var det at han, med romersk Kraft og med attisk Fiinhed og Smag, henredo som Taler, her var det, at han overantvordede til Efterlægten, Samtidens Vidnesbyrd om hans Benner og Medarbeidere, i at fremme Selskabets Løve, Geuss og Gerner; og sandelig! det bør staae i dette Selskabs Aarbøger, at det var her, at Ove Malling uddannede sig til Taler, og blev erkjendt for at være det.

Om hans andre vigtige litteraire Arbejder, er jeg ikke den qualificerede Referent, og endnu mindre den competente Dommer, men behøvede jeg, at en agtet Kunstdommer, der kjender og skatter hans Værd som Skribent, vil, paa et andet Sted kalde dem tilbage i vores Erindring.

Dersom jeg fuldeligen vilde, for denne hæderlige Forsamling, fremstille Malling, som han var, burde jeg ikke glemme at tilbagetrække Forhængen for denne ædle Mand's Allerhelligste: det Sted, hvor han, Selv den elskeligste, stod, som en Patriarch, imellem en elsket og elskværdig Skare; jeg burde fremstille Billedet af Ove Malling i hans huuslige Kredse; — jeg burde hvad jeg gierne vilde; thi for mig er dette Billede ligesaa uudsletteligt, som det er skjønt; men, ligesom der ere Phænomener i Naturen, som Far-

vernes Skønhed og Kunstneres Kunst ikke kunne fremstille for vore Dine, saaledes ere der og Scener i det menneskelige Liv, som Ord ikke kunne beskrive, og som kun kunne opfattes og føles af dem, som selv have nydt sig en Forsmag paa Himmelenes Glæder.

Smag for Kunst, hvad enten det Skønne hos denne yttres sig igiennem Haanden eller ved Toner, var harmonisk foreenet med hans Væsen og ydede ham mange og rene Nydelser. Allerede i Ungdommens Alder, gav Tonekunsten ham, (han selv har erkjendt det med glade Erindringer) mange Glæder, og hvorofte den husvaledede Oldingen, naar han, træt af Forretningernes Byrde, nød den paa det Sted, hvor Nydelsen fordobles, i den huuslige Kreds, det veed hver den, som havde den Lykke at kiende ham i hans Hiem. Man kunde med Nette sige: at Kierlighed til Kunst og Samklang fra hans Indre med dens Virkninger, aabenbarede sig hos ham i hans ydre Væsen, og i det melodiske og harmoniske i hans Tale og Skrift.

Naturen er en alma mater, det forkyndte saavel de gamle, som de nye Slægter, men den er tillige en huusholderisk Moder. Den Plante, hos hvilken den nedlagde Helbredelsens Kraft, eller nærende Safter, gav den fielden den udvortes Skønhed, som tillokker os hos andre Planter. Mod Malling var Naturen den gavmilde

Moder; thi den foreenede hos ham det Behagelige i det Ydre med det Fortrinlige i det Indre, i en harmonisk Forbindelse. Hvor gierne betragtede vi ikke ham, som den kraftfulde almeenagtede Mand, og som den hæderkrante Dødsing? thi Urbanitet, Sindets blide Røe og Samvittighedens Reenhed vare prægede i hans Fisioner og ædle Træk og i hans hele Adfærd.

Men hvilke ere denne Mand's Tdrætter? (thi jeg har hidtil kun omtalt hans Virksomhed i dette Selskab) — Hvor staae Mindesmærkerne om hans Daad? Herpaa kunde svares, at den Mand, som arbejdede i mere end det Halve af et Aarhundrede med Flid, med Eyst og med Held, i sin Konges Tieneste til Landets Vel; som aldrig traf sig tilbage eller trættedes, naar det galdt Fædreland og Pligt; som var redebøn med sine Raad, villig til at tiene, og blid, saavel mod den Kinge som mod den Dvhøiede; som var elsket i sit Hiem, og æret i Kongens Borg; at denne Mand ved sit Exempel, ved det Mynster paa en god, en sielden Statsborger, og paa en elskelig Huusfader, som han fremstillede, har allerede virket meget for hans Samtidige, og derved opreist sig et kiert Minde i vores Erindring. Jeg behøvede derfor ikke at fremføre mere, for at de, som høre mig skulde sande mine Ord; — men hvor meget mere kunde de fremføre til Beviis paa hans ualmindelige Em-

bedsduelighed, som forstaae at trænge ind i de forskellige Grene af hans Virksomhed? Spørg de mange, som end leve, og som han har arbejdet for, og arbejdet med; lad dem beskrive, thi faa Ord kunne ikke omfatte det, hvor meget hans aldrig iilsomme, men og aldrig standsede Arbejdslyst har udrettet, i hans mangehaande Stillinger; hvor meget han medvirkede til vigtige Forretningers, til Humanitetens og overalt til det Godes Fremme, i hans mangeaarige Virketid og vidtudsprede Virkekreds, i forskellige Kongelige Collegier, ved Universitetet og de lærde Skoler, i tvende Academier, i mangfoldige Commissioner, hvoraf flere vare af høieste Vigtighed for Staten, og endelig i Kongens Raad.

Da Midlerne, til at understøtte de Trængende i Hovedstaden, bleve utilstrækkelige, og da de Nødlidendes Antal, under Ufredens Trængsler, sørgedes, da var Malling Formand i det Udvalg af Mænd, som Kongen befalede at overveie og ordne denne vigtige og vanskelige Sag. Da Fiendevold ødelagde en Deel af Hovedstaden, og dens Krigere udøste deres Blod for dens Forsvar; da milde Gaver til de Dvæstede bleve rakte med villig Haand af danske Borgere, da arbejdede han usfortrøden med flere fædrelandsfjendede Mænd, for at sikke de Dvæstede en sorgløs Fremtid. Da Fienden indsluttede Landet og spærrede vore Havne, da Samfærdselen imellem Pro-

vindserne var giort vanskelig, og Hovedstaden stod Fare for at lide Mangel paa Levnetsmidler, da var han een af de Kongens Mænd, som det blev overdraget at forebygge Faren. De forebyggede den; thi de overlagde med Sindighed og handlede med Kraft. Under disse mangfoldige og saa forskiellige, og alle saa vigtige Arbejder, tilfidesatte han dog ikke hans Ungdoms Eyst, at dyrke Muserne, eiheller forsømte han at rygte sit Kalb, som Kongelig Historiograph; derom vidne de betydelige hertil hørende Samlinger, som denne Elios Ben har efterladt sig; derom vidner hans sidste Hymne. Derfor overrakte og Musernes Sønner og hans Medborgere ham en Skuemynt, præget til Ere for ham, paa den Dag, som var hans daadfulde Livs halvhundredaarige.

Disse Beviser paa den ædle Udsødes Arbeidslyst og Arbeidskraft, vilde være nok, om han end ikke havde udrettet og deeltaget i meget mere, til at vedligeholde en kier Grindring om ham — og dog ere der endnu trende vigtige af Landsfaderen anordnede og beskyttede Arbeider, hvis Udførelser sammenknytte sig med Navnet Walling. — Disse være det mig tilladt at nævne.

I mange Aar løde fra Broderlandet Norge eenstemmige Klager over Savnet af en Høiskole, og Ønsker om dens Oprettelse. Frederik den Sierte hørte Klagen og opfyldte Ønsket.

Men meget, saare meget, skulde undersøges, gien- nemtænkes og ordnes, forinden Fonden kunde frembringes, Stedet vælges, Bygningerne opfø- res, og Lærerne udnævnes. Til at udføre dette store Arbeide, udnævnte Kongen flere kyndige Mænd, og den første af disse var Malling. Men han lod det ikke beroe ved at lede For- handlingerne derom, han deeltog i enhver De- tail, og undersøgte, paa Stedet selv, de locale Forhold. — Faa Aar derefter hævede sig i Nor- ges Hovedstad det Musernes Tempel, som bærer Frederiks Navn.

Nær os staaer en Kirke, Hovedstadens Pryd- belse, den bør ikke glemmes blandt de Mallings- ske Mindeesmærker. Vi kiende den fiældne Byg- mester, som forvandlede dens Ruiner til den skønne Bygning, som staaer for os, den store Kunstner, som prydede den med herlige, christe- lige Billedstøtter; men vi bør ikke glemme, at ogsaa Ove Malling havde Deel i Dpreisningen af dette Tempel til Guds Ære; thi ved ham led- tes de fleeraarige Forhandlinger derom, ved hans, den hæderværdige Oldings, Deeltagelse opmuntredes enhver, hvis Vøner og Kraft ble- ve anvendte derpaa, og ved ham udtænkes Mid- ler til Arbeidets Fremme. — Hist reiste sig en anden Phoenix af sin Aske, som ogsaa vil overs- antvorde hans Navn til Efterslægten. I den skønne Egn, hvor alle Siellands Undighe-

der og naturlige Rigdomme gienspeile sig i frodige Skove, klare Bænde og frugtbare Agre, i hiin Egn, saa riig paa Vinder fra en for Danmark hæderlig, skiondt længst forsvunden Tid; i det roelige Sorø blev et andet Tempel opført, men helliget Videnskaberne.

Kundskabernes herlige Træe blomstrede der i en ældre Periode og bar Frugter; det blev, i Midten af det foregaaende Aarhundrede, indpødet med ædle Dviste, og Frugterne bleve større og modnere; men, under de menneskelige Idrætters ofte urandsagelige Gang, blev det omsider goldt, Blomsterne faldt til Jorden, Bladene henvisnede og Stammen uddøde indtil Roden. — Dog! Jorden, hvor det stod, blev pleiet med Klogskab af en erfaren og huusholderisk Haand, og derved gjort beqvem til en nye Plantning. Dette undgik ikke Landsfaderens Opmærksomhed. Han bød at et nyt Anlæg, til Kundskabernes Fremme og til Videnskaberens Flor, skulde fremstaae, og overdrog Bestyrelsen deraf til det Collegium, hvori Malling havde Forsæde, som styrer Landets Høiskole og dets lærde Skoler. — Hvorledes han, skiondt allerede da i en høj Alder, anvendte Tid, Møie og Overlæg til at udføre Kongens Villie og det almindelige Ønske; hvorledes han opofrede sig til dette Arbeide med Eyst, ja selv med Kierlighed; hvorledes han med Længsel saae dets Fuldbendelse imøde; hvorledes

han med Glæde og Haab saae det fuldendt — det vide de, som arbejdede med ham, det bemærkede Alle, som vare Bidner til, da han overantvordede det nye Sorø Academie til Landets Fyrste.

Sorø Academies Gienfødselse og Gienopreisningen af Frue Kirke, vare, foruden hans Embedsforretninger, de sidste mærkelige Arbejder, hvori Malling deeltog. Hans Tale ved Academiets Fest, var hans sidste Tale, hans Hymne ved Metropolitankirkens Indvielse, hans sidste Sang; og det bør anføres som et Beviis paa hans Kierlighed til Muserne og hans Hengivenhed til Religionens Trøst, at de sidste Frugter af hans Beltaalighed bleve lagte paa Videnskaberens Alter, og at hans Harpes sidste Toner vare helligede den Usynlige.

Hvor stod denne sieldne Mands Bugge?
Hvor lagdes hans Støv?

Ikke langt fra Sjyllands mægtigste Fiord, hvis mange og vidtudstrakte Fordeelinger foreene det Adskildte og samle, til eet Punct, mange af Naturens forskiellige Gaver — lig Malling i hans Virkefreds —, hvis stille Bønde ere et Rigdoms Dyb — et Billede paa Mallings ydre og indre Væsen —; ikke langt fra Limfiordens Brede staaer en Gaard — Thaarupgaard er dens Navn — der fødtes Ove Malling. Denne Gaard hæver sig ikke imellem Sjyllands Herresæder, men

Navnet af den udmærkede Mand, som der kom til Verden, vil hæve den til Dmtale i Historiens Annaler. Ei langt derfra er en betydeligere Gaard — Astrup kaldet — der tilbragte han sin lykkelige Ungdom.

Som Olding nød han ikke den Glæde, hvilken hans Dnsker tragtede efter: "At see igien de Steder, hvor han som Barn lykkelig var", men disse Steder ville herefter blive seete med blide Erindringer af mange blandt dem, som kiendte og elskede ham.

Mange velbenyttede Aar adskille hans Fødsel fra hans Død, mange Fied hans Vugge fra hans Grav. Med Grefrygt nærmer jeg mig denne.

I det venlige Gientofte, hvor hans Vand ofte fandt Hvile, efter Dagens Nøie, i Følelsen af Naturens Glæder, og Trøst og Haab i dens aarlige Gienfødelse; der hvor han lærte at kiende hende, som blev hans Livs trbfaste og elskede Ledsagerinde — der hviler den Edles Legeme. Den Grav, som indeslutter Ove Mallings jordiske Levninger, ville de besøge, som agtede Voverne, beundrede Fliden og elskede Fromheden hos denne Mand, og det vil blive sagt: Han blev Kongens Mand, thi han elskede sit Fædreland; han blev Fædrelandets Mand, thi han elskede sin Konge.

Jeg har nu stræbt at fremstille Hovedtræk-
7de Bind 3die Hefte. (28)

kene af denne Mand, saaledes som jeg kienbte ham, saaledes som jeg kunde fatte hans Aand, hans Stræben og hans Handlinger, og saaledes som mine Væner tillode mig at fremstille dem. Mange Træk ere, jeg veed det, ikke stærkt nok fremtrukne, mange hans Arbeider ikke omtalte, mange Skjønheder i hans Character mangle de rette Farver. — Dette vil blive bemærket, og jeg skal villigen tilstaae det rigtige deri. Men skulde det blive badlet, at Skyggen mangler i Maleriet, og skulde nogen sige: med mere Kraft vilde Malling have udrettet mere, da svarer jeg med Palnatofe:

"Tidt rækker hid den milde Dyd,

"Hvor Snybets Dd ei naer."